

СУРОВАЧКАТА

2.

Елката беше окичена с разноцветни лампички, свещици, целулоидни пичица, бели ламички алакънци, които много приличаха на свещници парцали, школади, бобоци и други детски играчки и лемонства. Отгоре беше забучен дълбока дъла Коледа, натоварен с дълбока и тежка торба.

— Защо си окичена така? — изглеждах я страхопочително азъ.

— Защото съм коледна елка, — отвърна високомерно стройното зелено дърво. И попита небрежно:

— А тебе зашто те донесоха?

— Азъ пък съм суровачка! — отговорнах й малко тряснато, като я видях какъ ми се надува.

— Хм! — измърри ме още по-високомерно елката. — Нищо не си ти, само една обикновена дървова пръчка, натруфена съ много книжки.

— Какво ще работя азъ? — попитах страхливо елката и цяла се обхвърна на смукъ.

— Ти ли? — измърри ме тя гордо. —

Когато презъ лятото излизашъ муши, ще ги гоняшъ презъ отворениятъ прозорци.

— Аха! Напразно тогава съмъ се радвала, че попаднахъ въ този домъ! — Извикахъ азъ и насмалко не поднахъ отъ мъжа.

Разбира се, елката ме лъгала. Тя искаше да бже единствения предметъ, къмъ който хората отъ тази къща се отнасятъ съ радост и уважение. Но още на следния день азъ разбрахъ, че и кътъ мене вниманието е много голямо.

Сутринта ме дадохъ на малко момченце, яхнало на дървенъ конь, препасано съ дървена сабя и съ дървена пушка на рамо. Това беше Тонето, за което стана дума снощи. То ме грабна, развъртнъ ме и, безъ да иска, закарна двестри отъ лампичките на елката и ги ступи. Азъ бяхъ виновникъ за това, но елката кинна и се нахвърли срещу мене:

— Внимавай, глупакче! — обиди ме тя.

— Внимавай, защото сама не стравуашъ колото едно мое листо!

Нмънахъ зашто да я обяснявамъ, че не съмъ виновна. Тя и сама виждаше, че момчето беше виновно. Но си личеше, че я беше адъ на мене.

Следващиятъ дни ми донасаша радостъ следъ радостъ. Една вечеръ около елката се събраха стопанитъ на този домъ и няколко тѣхни приятели и роднински семейства. Якоха, пиха, веселиха се и все къмъ елката гледаха. Деята тиха околна негъ, свалена школади и бобоци, закарваха я, палкахъ свещицѣ и не знаеха къде да се даятъ отъ радостъ. Тонето презъ цялата вечеръ не остави. То тичаше съ мене, махаше изъ въз-

детска КООПЕРАТИВНА БЕСЕДА

Врабчова сговорна дружина

Враба, лакома я стара,
пазела съ бой и вий
паднала на пазара
отъ конетъ еченикъ.

Маликътъ арабстъ. Савушко
я замолилъ, простодушно:
— Чикъ-чирикъ, чикъ-чиринъ,
дай ми малко еченикъ!

„Гав, гав, за ноза
тебъ ти трябва еченикъ?“
— Чикъ-чиринъ, азъ се глася
„А не искашъ ли ритинъ?“

Дондичъло на Савушко, —
биль неопитенъ и младъ.
Подъ една стрѣла съ агуширъ
и треперѣтъ въ отъ гласъ.

Следъ Савушко другъ дошълъ —
пакъ премръзналъ, изпадналъ
и запладалъ! Чирили,
възъ стомахъ ми игли,
възъ стомахъ ми отъ гладъ,
сто игли болятъ!

Найнапредъ лежашъ въ стрѣм
рошпиръ сомбардери,
а следъ тѣхъ идатъ три нилъ-
сто лонданийски ескадрили.

Боя свърши съ беседа.
Би се хробрата дружина,
който има нека гледа,
какъ отъ прилетъ остана
само пухъ и перушина.

Н. Ванкорова

А следъ него — трети, пети,
педесети и стотини
глави мръшави арабчета
и врабини.

Сбрали се врабчини съитъ
подъ стрѣлѣта на съветъ.
И решили съ всички сили,
— да съкрятъ врага.

И отъ облацитъ блиа
та изпери съ иждени,
та започне ли войната —
да съ топочно бутни,
та започне ли войната —
да си яжатъ парашути.

И денятъ на свободата
най-подиръ дошълъ. Ятата
се издигнали високо
въ небето синееко.

даше тя отъ своя тъменъ жгълъ? Какво разбираше отъ живота на тоя голѣмъ, чуденъ градъ?

Ние посѣтехме няколко семейства. Маликътъ Тони суровачеше съ мене сполнитъ, а тѣ му даваха пари и подарци. Той беше научилъ едно стиче, и като чукаше мижетъ и женитъ, декламираше го пригъвно:

„Сурва, сурва година,
весела година,
зеленъ класъ на нива,
червена ябълка въ градина!..“

Ние се прибрахме малко преди обядъ. Родителитъ на Тонето го разпитваха за всич-

ко: къде сме ходили, какво сме правили, какво сж ни казали, какъ сж ни похваляли, какво сж ни дали. . . Тонето разказваше всичко, а дето изгъраваше по нѣщо, прислужницата бързаше да допълни: — Аха и суровачката ти си я бива, нали! — похвали ме баша му.

Азъ премаляхъ отъ радостъ и доволство. И си мислѣхъ, че това ще продължи така докато съитъ съитъво. Но не изгъвѣхъ.

3.

Подиръ нѣколко дни, следъ като ме оставиха въ единъ жгълъ на спалнята и следъ като никой вече не ми обръщаше внимание, прислужницата ме взе, свали ме долу и съ разни други непотрѣбни дребнуци ме хвърли въ хладно, полутъмно и мръсно мазе.

Аха! Азъ бяхъ забравила, че следъ голѣмата радостъ трѣбваше да дойде и голѣма мъжа. Азъ бяхъ забравила, че съмъ родена въ планината и че всѣкшото съмъ една обикновена пръчка, начикана временно съ цвѣтни книжки за радостъ и удоволствие на хората. Азъ бяхъ забравила всичко това, та сега изпитвахъ тройно по-голяма скръбъ. И страшно званидахъ на елничката, която не можеше да излѣзе като мене навънъ, не ходи да сурвака изъ чужди къщи, не видѣ други урабни и други хора, много хора, не видѣ и други деца, много деца, хилляти радостни червенобузи сурвачари, но пъкъ си стоеше въ разкошния салонъ, радваше се на чистота, свѣтлина и красота и всѣки день виждаше малкия капиренъ, но толкова милъ и нѣженъ Тони.

Така си мислѣхъ азъ, когато единъ день старата разпопана врата се отвори широко и главата на прислужницата се показа. Азъ се канѣхъ да ѝ викна, да протестирамъ, да ѝ се скварѣмъ дето ме захвърли въ това мрачно и влажно мазе, но пъкъ си тутакси се дръпна наизлъ. Но вратата си остана все така широко отворена. Не мога да развика, какво прѣживяхъ, когато прислужницата се показа пакъ и захвърли вътре коледната елка. Елката изпъшка, преви се, и отъ мъжа отрони много отъ хубавитъ си листенца. Азъ бяхъ свита въ жгъла, пъкъ и тя идваше отъ свѣтло, та не можа да ме забележи изведнажъ. Но като ѝ се обидихъ, тя трепна, изгледа ме приятелски и се усмихна горчиво.

— Поне нѣма да съмъ самичка! — успокои се тя и се подпръ на пращната стена.

— Напразно се карахме, сестрице, — погледнахъ я азъ.

— Колко сме били главни и сутин! — призна си тя. — Но неволата ни сблизки отново, както планината ни беше сблизки тамъ, далече-далече, дето има само въздухъ, протостъ и слънце!

Георги Караславовъ